

12. MBU/ØU/KB - Betalingsmodel for udebelysning i boligområderne

Åbent - 05.01.12-A00-1-15

Anledning

I forbindelse med overtagelsen af den udendørs belysning fra DONG i 2013, og den forestående udskiftning af den udendørs belysning, så foreslår Forvaltningen en ny betalingsmodel for belysning på de private fællesveje og private veje. Samtidig foreslår Forvaltningen en ensartet praksis for opkrævning af den udendørs belysning, idet nogle boligområder hidtil er sluppet billigere end andre for en tilsvarende belysning.

Indstilling

Direktøren for By, Kultur, Miljø & Beskæftigelse indstiller,

1. at betalingsmodellen vedtages for kommunal udebelysning i boligområderne, hvorved DONG's betalingsmodel videreføres i en forenklet form for den eksisterende belysning med udgangspunkt i det enkelte lyspunkt og dets karakteristika, dog således at der i stedet for afskrivning opkræves afdrag for anlægget i op til 15 år, og
2. at der gennemføres en oprydning blandt aftalerne i de enkelte boligområder, så alle boligområder opkræves for udebelysning efter ens retningslinjer.

Sagsfremstilling

I 2013 overtog kommunen den udendørs belysning fra DONG med henblik på selv at overtage driften og få igangsat en modernisering af belysningen. Hidtil har kommunen viderefaktureret opkrævninger fra DONG til boligområderne samlet eller til de enkelte boligejere i området.

DONG har opkrævet betaling for hvert boligområde med udgangspunkt i det enkelte lyspunkt i området og dets karakteristika. Prisen for hvert lyspunkt indeholder tre elementer: El, drift og afskrivning. Den enkelte bolig opkræves for antallet og typen af lyspunkter i boligområdet, divideret med antallet af boliger i området.

Som udgangspunkt foreslår Forvaltningen at fortsætte modellen, men med den forskel, at kommunen ikke længere kan kræve betaling for afskrivninger. I henhold til lovgivningen skal kommunen opkræve betaling af det lysanlæg over maksimalt 15 år, jfr. Privatvejløvens § 54. Det var Forvaltningens udgangspunkt, at de nye LED-anlæg skulle afskrives over 30 år. Når man medregner elforbruget til belysning, så forventes den nye betalingsmodel nu at betyde en mindre prisstigning for armaturer på små og store lysmaster i de første 15 år, hvorpå der vil være et stort prisfald i resten af armaturets levetid. Der vil dog lige fra start forventes en besparelse på væg- og lofthængte armaturer.

Priserne på belysning i de enkelte boligområder varierer en del - afhængig af typen af armaturer, antallet af armaturer pr. husstand, samt af klasificeringen af vejstrækningen, hvor lyspunkterne er placeret. I dag opkræves det dyreste boligområde ca. 1.000 kr. ex. moms for udendørsbelysning pr. husstand. Forvaltningen foreslår at man reviderer udskiftningsplanen, således at de områder med bedst økonomi ved en udskiftning rykkes frem. Derved gives områder, hvor økonomien er ringere, mulighed for at forberede overgangen til ny belysning.

Boligområder, hvor kommunen i dag allerede ejer belysningen, vil hver især blive forelagt en plan for ny belysning. Boligområderne har forud for udskiftningen krav på at få forelagt de økonomiske konsekvenser af udskiftningen og skal gives mindst tre uger til at komme med indsigelser og ændringsforslag. Kommunen vil i første omgang prioritere de områder, hvor belysningen er mest nedslidt og hvor økonomien ser bedst ud.

Endelig er nogle boligområder sluppet billigere end andre, idet de er blevet kompenseret af kommunen for nogle lyspunkter, som andre boligområder ikke tilsvarende er kompenseret for. Forvaltningen foreslår at de pågældende boligområder i god tid varsles en prisstigning, så alle boligområder opkræves efter ens retningslinjer.

Økonomi

Da det drejer sig om brugerfinansieret belysning i boligområderne vil kommunens økonomi kun blive berørt i begrænset omfang.

Lovgrundlag

LBK nr. 1234 af 4. november 2015 om private fællesveje.

Bilag



Modtager(e): Brugergruppen, MBU, ØU og KB

Notat om betalingsmodel for udendørsbelysning i boligområderne

Albertslund Kommune købte i foråret 2013 udendørsbelysningen af DONG. Købet er foretaget med henblik på at modernisere belysningen, som er nedslidt, utidssvarende og dyr i drift. Som led i købet har Albertslund Kommune indgået en 5-årig aftale med DONG om fortsat drift af anlægget. Aftalen er konstrueret, så DONGs vedligeholdelsesforpligtelser nedtrappes i takt med at anlægget moderniseres. Når DONGs driftsopgaver aftrappes, så overføres der samtidigt flere og flere driftsopgaver til kommunen.

Dato: 30. august 2016
Sags nr.: 05.01.12-A00-1-15

Købet omfatter ca. 4.000 lyspunkter på kommunens veje, men også ca. 3.500 lyspunkter på private fællesveje og private veje i mange af byens boligområder. Økonomisk er kommunens belysningsanlæg adskilt i en skattefinansieret og en brugerfinansieret del. Al belysning på kommunal vej er skattefinansieret. Kommunal belysning i boligområderne er som udgangspunkt brugerfinansieret og betales særskilt af de pågældende boligområder. For disse boligområder er opkrævning for lys indtil nu videreført uden ændringer, dvs. fortsat baseret på DONGs betalingsmodel. Det har fungeret i kraft af, at DONG stadig driver anlægget, men med den forestående modernisering og gradvise driftsoverdragelse er der behov for en selvstændig betalingsmodel.

Forvaltningen har fået undersøgt, hvordan andre kommuner opkræver betaling for lys i boligområder, og har udarbejdet en betalingsmodel med fokus på principperne om 'hvile-i-sig-selv' og 'lighed-for-loven'.

Ny betalingsmodel

Modellen er grundlæggende en videreførelse af DONGs betalingsmodel i forenklet form. Modellen tager udgangspunkt i det enkelte lyspunkt og udregner en årlig pris baseret på lyspunktets karakteristika. Prisen indeholder betaling for el, drift og afskrivning.

- *El:* Der er i dag ingen målere på belysningsanlægget og det er usandsynligt, at de i fremtiden kan placeres, så det bliver muligt at måler aflæse de enkelte boligområders elforbrug. Afregning af el sker i stedet - ligesom i dag - på baggrund af beregnede forbrug. Her anvendes en såkaldt brændtimeberegning, som defineres ved antal brændtimer gange effekt gange elpris. For anlæg som i perioder dæmper belysningen beregnes en gennemsnitlig effekt.
- *Drift:* Betaling for drift er fastsat med udgangspunkt i anlægstyper. For at forenkle praksis er antallet af typer reduceret til i alt tre (plus en enkelt, som skal udfases). Princippet om sammenhæng mellem driftsomkostninger og anlægshøjde er bevaret – så anlæg, som betjenes med almindelig servicevogn, er billigere end anlæg, som kræver kurvevogn. Modellen skelner også mellem moderniserede anlæg med LED-armaturer og gamle anlæg uden. For "gamle" anlæg –

**BY, KULTUR, MILJØ &
BESKÆFTIGELSE**

Miljø & Teknik
Digitalisering &
Kommunikation

Nordmarks Allé 1
2620 Albertslund

mt@albertslund.dk
T 43 68 68 68



som fortsat drives af DONG – er priserne grundlæggende videreført fra DONGs model. For moderniserede anlæg er angivet nye skønsbaserede priser. For disse følger med driftsansvaret en række afledte opgaver. Det er f.eks. vedligeholdelse af data, ledningsforespørgsler, vagtordning, intelligent styring mv. Varetagelse heraf indgår i prisen.

- *Afskrivning og Afdrag:* Afskrivning er betaling for den værdiforringelse et aktiv udsættes for ved at blive brugt. I modellen skelnes også her mellem de forskellige anlægstyper. For "gamle" anlæg er afskrivning indtil nu videreført fra DONGs model. Til dags dato svarer den betalte afskrivning til ca. en tredjedel af anskaffelsesværdien for 3 år siden. Loven foreskriver dog, at boligområdet *afdrager* nye anlæg over maksimalt 15 år. Kommunens anlægsinvesteringer skal forrentes med Nationalbankens udlånsrente (d.d. 0,05 %) plus 2 %. Boligområdet kan også vælge at betale anlægget på en gang.

Prisen for el er viderefakturering fra DONG, udenfor kommunens indflydelse. I gennemsnit udgør udgiften til el ca. 40 % af den samlede pris med den gamle model. Priser på drift, afskrivning/afdrag og el fremgår desuden af tabellen herunder. Derudover tillægges et årligt gebyr for administration, som dækker udgifter til fakturering og opfølgning mv. Gebyret fordeles ligeligt mellem husstande, som er med i ordningen, og er i dag på ca. 66 kr. (eks. moms) pr. husstand.

Forvaltningen har lagt vægt på, at modellen kan implementeres uden store prisstigninger og samtidig tilskynder til udskiftning. Ved modernisering skiftes til LED-lyskilder, og alene herved forventes betydelige besparelser på både el og drift for armaturer på master. Men der er store udgifter forbundet med at modernisere anlægget, og besparelsen vil blive udlignet af stigende udgifter til afdrag. Driftsbesparelser og stigende omkostninger til afskrivning forventes dog nogenlunde at balancere. For væg- og loftmonterede armaturer er regnestykket anderledes. Disse har typisk allerede lavt energiforbrug, og elbesparelserne vil derfor være beskedne ved modernisering. Til gengæld er modernisering væsentligt billigere og forventes ikke at medføre nævneværdig stigning i afdraget. Den afledte driftsbesparelse vil derfor komme boligområdet til gode, så modernisering af væg- og loftmonterede armaturer bør være attraktivt. Sammensætningen af armaturer i det enkelte boligområde har direkte indflydelse på regnestykket for det enkelte boligområde.

Betalingsmodellen overholder princippet om 'hvile-i-sig-selv', hvilket vil sige, at kommunen ikke tjener på ordningen, men kun opkræver så faktiske udgifter dækkes. For at sikre princippet justeres modellen årligt, så eventuelle overskud/underskud udlignes gennem ændrede priser året efter. Priserne herunder vil derfor kunne bevæge sig i både op- og nedadgående retning. Priserne er overslag, der hviler på gennemsnitsbetragtninger, og afvigelser vil kunne forekomme. I sidste ende beror prisen for et nyt anlæg på de tilbud man opnår ved en licitation. De konkrete omstændigheder i det enkelte boligområde kan variere. Endelig vil volumen på opgaven typisk reducere prisen, fremfor hvis der er tale om flere mindre projekter.



Pris pr. kvartal (kr.)	Ny model, "gammelt" anlæg (samme priser som DONG)				Ny model, moderniseret LED-anlæg			
	Anlægstype	Drift	Afdrag	EI	Sum	Drift	Afdrag	EI
Væg- og loftarmaturer	67	25	34	126	30	58	17	105
Armaturl på stålmast, 0-4 m.	79	37	84	200	45	163	34	242
Armaturl på stålmast, over 4 m.	96	37	149	282	50	186	60	296
Armaturl på træmast (udgår)	165	23	190	378	-	-	-	-

Der er regnet med 50 % elbesparelser på væg- og loftarmaturer – og 60 % på øvrige.

På baggrund af ovenstående kan konkluderes, at eksempelvis Damgårdsarealet (Buerne, Vængerne, Gårdene) og Hyldebjerg med mange væghængte armaturer vil have en fornuftig økonomi i at få udskiftet belysningen, mens typisk parcelhusområderne og Stadionparken, Godthåbsparken og Røde Vejmølleparken må forvente prisstigninger i de første 15 år, da områderne primært er belyst med armaturer på mast. Nogle parcelhusområder vil dog kunne se frem til besparelser, hvis de har mange gamle armaturer på træmaster.

For at sætte de forventede prisstigninger lidt i perspektiv, så kan det oplyses at priserne pr. år pr. husstand i dag varierer lige fra 0 kr., hvis boligen er placeret ud til en kommunal vej, til ca. 1.000 kr. ex. moms. Der er dog kun tre boligområder, der opkræves mere end 800 kr. ex. moms pr. husstand for vejbelyst om året. Med de gennemsnitlige prisbetragtninger oven for, så kan et boligområde maksimalt komme til at stige 21 %, svarende til 210 kr. ex. moms pr. husstand. Så det er i det leje, at vi befinder os.

Med til historien hører, at selvom regnestykket for mange boligområder vil resultere i prisstigninger, så opnår boligområderne også et bedre produkt. I dag er flere af de eksisterende lampetyper udtjente og der kan ikke længere skaffes reservedele. Andre skal udfases, da de ikke længere er lovlige. Der må altså ske noget for at Albertslund kommune kan levere en tidssvarende belysning.

Afgrænsning

Det er i dag ikke entydigt, hvornår et boligområde betaler for et givent lyspunkt. En række afvigelser og undtagelser har gjort grænsen mellem den brugerfinansierede del af belysningen og den skattefinansierede del af belysningen utydelig. På størstedelen af de private fællesveje, hvor kommunen ejer belysningen, opkræves fuld betaling hos beboerne. Der er dog også en række tilfælde, hvor kommunen ikke opkræver den fulde betaling. På private veje er det typisk vejens ejer, som ejer og betaler for belysningen. Her er dog også modsatte eksempler, hvor kommunen i praksis betaler ved at refundere ejerens udgifter. For at sikre 'lighed for loven' foreslår Forvaltningen, at betalingsmodellen afgrænses med udgangspunkt i vejstatus, og at modstridende praksis bringes til ophør. Det vil sige, at al belysning på privat vej og sti, og privat fællesvej og fællessti, fremadrettet henregnes til det brugerfinansierede område, og dermed omfattes af betalingsmodellen.



Forvaltningen foreslår samtidig en undtagelse for hovedstier. Disse, som er kommunens hovedfærdselsårer for bløde trafikanter, går ofte ind gennem boligområderne og i en række tilfælde er arealerne ikke udmatrikuleret. Dele af kommunens hovedstinet er derfor private stier. Med begrundelse i hovedstiernes almene formål foreslås, at belysning af disse uanset vejstatus henregnes til det skattefinansierede område, og dermed ikke omfattes af betalingsmodellen. Det er også praksis i dag.

Gennemføres ovenstående skabes tydelighed og gennemsigtighed i forhold til betalingsmodellens afgrænsning. Det vil dog samtidig betyde, at nogle boligområder skal betale for flere lyspunkter end de gør i dag. Ændringerne fremgår herunder (med forbehold for fejl). Prisen per lyspunkt varierer afhængig af type og strømforbrug.

Kommunale lyspunkter på vej med privat ejerskab, som kommunen opkræver betaling for				
Boligområde	Lygter i dag	Ændringer	Husstande	Årlig merpris pr. husstand (eks. moms)
Andelsb. Polarisvænget	18	+ 8 lygter	43	255 kr.
Grf. Røddager	21	+ 4 lygter	40	131 kr.
Andelsb. Abildgården	35	+ 5 lygter	40	111 kr.
Andelsb. Morelgården	40	+ 7 lygter	45	101 kr.
Grf. Godthåbsparken	454	+ 68 lygter	829	98 kr.
Grf. Snebærhaven	15	+ 2 lygter	31	84 kr.
Rådhusdammen	0	+ 13 lygter	96	83 kr.
Grf. Røde Vejmølle Park	137	+ 22 lygter	287	83 kr.
Andelsb. Vegavænget	23	+ 4 lygter	45	78 kr.
VA Hyldebjergvej	471	+ 37 lygter	375	77 kr.
AB afdeling Rigelvænget	23	+ 3 lygter	46	69 kr.
Herstedøster Villaby	168	+ 16 lygter	319	65 kr.
AB afdeling Blommegården	39	+ 4 lygter	44	62 kr.
Banehegnet	0	+ 12 lygter	192	60 kr.
AB Solhusene	0	+ 9 lygter	172	58 kr.
Andelsb. Snebærhaven 1+2	49	+ 2 lygter	40	53 kr.
VA 4 række	0	+ 17 lygter	280	37 kr.
VA 4 Syd	0	+ 7 lygter	278	22 kr.
Galgebakken	0	+ 11 lygter	702	14 kr.
AB Syd	187	+ 6 lygter	771	6 kr.



Lyspunkter på vej med privat ejerskab, som kommunen ikke vil refundere udgifter for			
Boligområde	Ændringer	Husstande	Årlig merpris pr. husstand
VA 4 Nord	-34 lygter	229	139 kr.
AB Syd	-41 lygter	771	47 kr.
VA 4 Syd	-9 lygter	278	29 kr.
Galgebakken	-25 lygter	702	21 kr.

Lovgrundlag

I privatvejslovens §59 og §7 gives mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan bestemme at hhv. private fællesveje og private veje skal holdes belyst, og at kommunen i så fald skal sørge for anlæg, forbedring og drift af vejbelystningen for de vedligeholdelsesforpligtedes regning. Kommunalbestyrelsen kan endvidere beslutte, at kommunen afholder disse udgifter, når almene hensyn taler derfor.

Privatvejslovens §48 foreskriver, at forud for et samlet projekt om eksempelvis udskiftning af vejbelystningen, så skal Kommunalbestyrelsen afholde vejsyn eller møde med de berørte beboere, hvor der redegøres for projektet og dets konsekvenser. Procedurerne herfor er nøje beskrevet. Beboerne skal gives mulighed for at komme med indsigelser. Men beslutninger om vejbelystning er en myndighedsopgave, der påhviler Kommunalbestyrelsen.

Boligområder med kommunal belysning

Albertslund Kommune ejer i dag udendørsbelysningen i ca. to tredjedele af boligområderne. Det er en ordning man ikke kan melde sig ud af med de nuværende regler på området. Det ville i givet fald indebære, at kommunen skulle vurdere, at det ikke længere var nødvendigt at boligområderne er belyst.

Når kommunen skønner, at boligområderne skal have fornyet belysningsanlægget, så udarbejdes et projektforslag for hvert boligområde og beboerne involveres i henhold til reglerne i privatvejlovens §48. Beboerne kan inddrages med hensyn til valg af armaturer, der opfylder kommunens tekniske krav til belysning. Beboerne skal beslutte sig for om de vil betale for belysningen med det samme eller om de foretrækker modellen med afdrag over 15 år. Og beboerne vil i et vist omfang have indflydelse på den nærmere tilrettelæggelse af udskiftningen.

Organisering

Albertslund Kommune ønsker selv at drive belysningsanlægget i takt med at arbejdsopgaver overgår fra DONG til kommunen, når anlæg udskiftes. Ansvar for driften af udendørsbelysningen med styring af rådgivere og entreprenører, samt vagtordning, placeres hos Albertslund Forsyning. Herfra drives også byens fjernvarme, og der er allerede en organisation på plads, som er gearret til at varetage opgaver af denne type. Forsyningen har også den direkte kontakt til borgere igennem Brugergruppen, og vil kunne varetage dialogen med de enkelte boligområder efterhånden som moderniseringen skrider frem.

Som led i at optimere driften samles afregningen i Albertslund Forsynings faktureringsystem. Det vil stadig være muligt for boligområder, at vælge om afregning skal foregå kollektivt (typisk for boligselskabsafdelinger) eller



individuelt (typisk for grundejerforeninger). Ved individuel afregning – dvs. opgjort per husstand – opkræves betaling for udebelysning sammen med betaling for fjernvarme og renovation for at holde faktureringsomkostningerne nede. Praksis er her, at betaling opkræves aconto af 10 rater. Ved kollektivt afregning opkræves betaling aconto af 4 rater. Eneste forskel for boligområderne i forhold til i dag er, at kollektiv afregning nu forudsætter et cvr-nummer. Det er gratis og let for en grundejerforening at registrere sig i cvr som en frivillig organisation.